

Wydawnictwo Lex Manual

Kodeks Postępowania Karnego

SKRYPT Z TEKSTU
USTAWY

Adwokat Michał Wysocki

Michał Wysocki
Adwokat

Kodeks postępowania karnego

Skrypt z tekstu ustawy

Stan prawny: 2 lipca 2021 r.

www.jakuczysieprawa.pl

Książka poświęcona skutecznemu i
szybkemu uczeniu się prawa

www.lexmanual.pl

Materiały edukacyjne z różnych dziedzin
prawa

www.legalwriting.pl

Blog autorski poświęcony sztuce
tworzenia pism procesowych

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny i edukacyjny - nie stanowi wiążącej porady prawnej lub podatkowej, a autor i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za jej wykorzystanie. Podczas przygotowywania tekstu dochowano starań, by informacje zamieszczone w publikacji były zgodne z obowiązującym stanem prawnym. Nie gwarantujemy ich aktualności w późniejszym czasie (w szczególności w przypadku zmiany stanu prawnego).

Na przygotowanie tej publikacji poświęcono wiele czasu i sił, dlatego prosimy, by jej nie udostępniać, kserować lub w inny sposób reprodukować. Nieuprawniona dystrybucja stanowi złamanie prawa.

LEX MANUAL

© Wydawnictwo Lex Manual

Piła 2021

ISBN 978-83-959243-8-5

Spis treści

Wstęp	9
Skróty	10
Przepisy wstępne	11
Sąd	18
Właściwość i skład sądu.....	18
Wyłączenie sędziego.....	21
Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny, podmiot zobowiązany, właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przypadkiem.....	23
Oskarżyciel publiczny	23
Pokrzywdzony.....	24
Oskarżyciel posiłkowy	26
Oskarżyciel prywatny	29
Oskarżony.....	30
Obrońcy i pełnomocnicy.....	34
Przedstawiciel społeczny	36
Podmiot zobowiązany.....	38
Właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przypadkiem.....	39
Czynności procesowe.....	40
Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	40
Narada i głosowanie.....	45
Porządek czynności procesowych	47
Terminy.....	49
Doręczenia.....	51
Protokoły	55
Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	60
Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt.....	62
Dowody	63
Przepisy ogólne.....	63
Wyjaśnienia oskarżonego.....	66
Świadkowie.....	67

Biegli, tłumacze, specjaliści.....	75
Oględziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	80
Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	81
Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie.....	83
Kontrola i utrwalanie rozmów	90
Środki przymusu.....	93
Zatrzymanie.....	93
Środki zapobiegawcze	96
Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	109
List żelazny	110
Kary porządkowe.....	111
Zabezpieczenie majątkowe.....	113
Postępowanie przygotowawcze	117
Przepisy ogólne	117
Wszczęcie śledztwa.....	120
Przebieg śledztwa.....	124
Zamknięcie śledztwa	127
Dochodzenie	129
Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym	132
Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	134
Akt oskarżenia.....	135
Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	139
Wstępna kontrola oskarżenia	139
Przygotowanie do rozprawy głównej.....	145
Jawność rozprawy głównej.....	149
Przepisy ogólne o rozprawie głównej	151
Rozpoczęcie rozprawy głównej	156
Przewód sądowy	157
Głosy końcowe.....	163
Wyrokowanie	164
Postępowanie odwoławcze	169

Przepisy ogólne.....	169
Apelacja.....	175
Zażalenie i sprzeciw.....	179
Postępowania szczególne	181
Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	181
Postępowanie nakazowe	184
Postępowanie przyspieszone.....	186
Nadzwyczajne środki zaskarżenia	191
Kasacja	191
Skarga na wyrok sądu odwoławczego.....	196
Wznowienie postępowania.....	198
Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia.....	201
Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego.....	201
Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	202
Ułaskawienie	205
Orzekanie kary łącznej.....	207
Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych	209
Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych	209
Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych.....	211
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia.....	216
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	218
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego	222
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego.....	226
Przejęcie i przekazanie ścigania karnego.....	234
Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów.....	237

Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	239
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	242
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	246
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie środka zapobiegawczego	254
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania.....	256
Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	260
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, nawiązki, świadczenia pieniężnego lub orzeczenia zasądającego od sprawcy koszty procesu.....	264
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym.....	266
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	270
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	272
Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	277
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	280
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	284
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę ograniczenia wolności, samoistnie orzeczony środek karny, a także orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego.....	289
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia karnego związanego z poddaniem sprawcy próbie	292
Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie europejskiego nakazu ochrony.....	297
Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie europejskiego nakazu ochrony.....	298
Przepisy końcowe	301

Koszty procesu	302
Przepisy ogólne	302
Zwolnienie od kosztów sądowych	307
Zasądzenie kosztów procesu.....	308
Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.....	311
Przepisy ogólne.....	311
Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze.....	316
Postępowanie przed sądem	317

Wstęp

O tym, że nauka prawa nie należy do prostych zdań, mogą opowiedzieć wszyscy studenci tego kierunku, a także każdy, kto w trakcie swojego życia musiał przyswoić większą partię prawniczej wiedzy. Skuteczność nauki bardzo często wynika z jakości oraz formy dobranych materiałów edukacyjnych, które ułatwiają zapamiętywanie tekstu prawnego i przyswajanie rządzących nim zależności.

Niniejsze opracowanie jest wynikiem kilkunastoletniego doświadczenia autora w tworzeniu prawniczych opracowań, ze szczególnym uwzględnieniem skryptów. Dobrze przygotowany skrypt nie tylko niewyobrażalnie skraca czas, jaki należy poświęcić na naukę, ale także zdecydowanie ją ułatwia. Z tego i podobnych skryptów skorzystało do tej pory tysiące osób, chwaląc sobie jakość i przejrzystość przyjętej formy. Szczegółowe wskazówki dotyczące nauki ze skryptów zawarłem w mojej książce [Jak uczyć się prawa?](#)

Oddając w Wasze ręce skrypt z ustawy Kodeks postępowania karnego należy wyjaśnić, że nie jest on w stu procentach powtórzeniem treści przepisów. Tam, gdzie istniała taka możliwość, materiał grupowano w przyswajalne partie, powszechnie zastosowano także wyróżnienia najważniejszych słów danego zagadnienia.

Skrypt jest zgodny z obowiązującym stanem prawnym. Z uwagi na przyjętą formę, czasami stosowano w nim pewne uproszczenia. Z tego też powodu przygotowując się do nauki lub pracy z Kodeksem, warto choć raz przeczytać go od deski do deski.

By pobudzić mózg do działania oraz zmniejszyć i tak obszerne rozmiary skryptu, zastosowano szereg skrótów, które zostały wyjaśnione w dalszej części pracy. W zależności od kontekstu, skrót dotyczyć może liczby pojedynczej lub mnogiej danego wyrażenia.

Michał Wysocki

lipiec 2021

Skróty

W opracowaniu wykorzystano następujące skróty

- **AO** – akt oskarżenia;
- **AŚ** – areszt śledczy;
- **DPW** – dożywotnie pozbawienie wolności;
- **ENA** – Europejski Nakaz Aresztowania;
- **ESS** – Europejska Sieć Sądowa;
- **KC** – Kodeks cywilny;
- **KK** – Kodeks karny;
- **KKS** – Kodeks karny skarbowy;
- **KKW** – Kodeks karny wykonawczy;
- **KPC** – Kodeks postępowania cywilnego;
- **KPK** – Kodeks postępowania karnego;
- **KPSW** – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia;
- **KRO** – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- **KW** – Kodeks wykroczeń;
- **MOPK** – Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej;
- **MS** – Minister Sprawiedliwości;
- **MSZ** – Minister Spraw Zagranicznych;
- **NIK** – Najwyższa Izba Kontroli;
- **OW** – kara ograniczenia wolności;
- **PG** – Prokurator Generalny;
- **PGRP** - Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- **PK** – postępowanie karne;
- **PP** – postępowanie przygotowawcze;
- **PS** – postępowanie sądowe;
- **PW** – kara pozbawienia wolności;
- **Ref.** – referendarz sądowy;
- **RP** – Rzeczypospolita Polska;
- **RPD** – Rzecznik Praw Dziecka;
- **RPO** – Rzecznik Praw Obywatelskich;
- **SA** – sąd apelacyjny;
- **SN** – Sąd Najwyższy;
- **SO** – sąd okręgowy;
- **SP** – Skarb Państwa;
- **SR** – sąd rejonowy;
- **Statut** – Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- **TA** – tymczasowe aresztowanie;
- **TK** – Trybunał Konstytucyjny;
- **Trybunał** – Międzynarodowy Trybunał Karny;
- **UE** – Unia Europejska;
- **ZK** – zakład karny.

Przepisy wstępne

Zakres - sądowe postępowanie karne toczy się według KPK.

Cel postępowania:

1. **sprawca** przestępstwa został **wykryty** i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności
2. przez **trafne zastosowanie środków** przewidzianych w prawie karnym oraz **ujawnienie okoliczności** sprzyjających popełnieniu przestępstwa osiągnięte zostały zadania postępowania karnego nie tylko w **zwalczaniu** przestępstw, lecz również w **zapobieganiu** im oraz w **umacnianiu poszanowania prawa** i zasad współżycia społecznego
3. zostały uwzględnione **prawnie chronione interesy pokrzywdzonego** przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności
4. rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w **rozsądnym terminie**

Zasady:

1. **podstawę** wszelkich **rozstrzygnięć** powinny stanowić prawdziwe **ustalenia faktyczne**
2. PK odbywa się z udziałem **czynnika społecznego**
3. **zasada obiektywizmu** - organy prowadzące PK są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno **na korzyść**, jak i **na niekorzyść** oskarżonego
4. **domniemanie niewinności** - oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem
5. **in dubio pro reo** - niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego
6. **prawo do obrony** - oskarżonemu przysługuje prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, o czym należy go pouczyć
7. **swobodna ocena dowodów:**
 1. organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie **wszystkich przeprowadzonych dowodów**
 2. **ocenianych swobodnie** z uwzględnieniem zasad **prawidłowego rozumowania** oraz wskazań **wiedzy i doświadczenia** życiowego
8. **samodzielność jurysdykcyjna:**
 1. sąd karny **rozstrzyga samodzielnie** zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu
 2. **wyjątek** - prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są wiążące
9. **działanie z urzędu:**
 1. organy procesowe prowadzą postępowanie i **dokonyją czynności z urzędu**, chyba że **ustawa uzależnia je od wniosku** określonej osoby, instytucji lub organu albo od zezwolenia władzy

2. **strony i inne osoby** bezpośrednio zainteresowane **mogą składać wnioski** o dokonanie również tych czynności, które organ może lub ma obowiązek podejmować z urzędu

10. zasada legalizmu:

1. **organ** powołany do ścigania przestępstw **jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia PP**, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia - o czyn ścigany z urzędu
2. **z wyjątkiem wypadków określonych** w ustawie lub w prawie międzynarodowym **nikt nie może być zwolniony od odpowiedzialności** za popełnione przestępstwo

Umorzenie absorpcyjne:

1. przesłanki umorzenia:

1. w sprawie o **występek** zagrożony karą pozbawienia wolności **do lat 5**
2. **orzeczenie** wobec oskarżonego **kary byłoby oczywiście niecelowe** ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za inne przestępstwo
3. **interes pokrzywdzonego** temu się nie sprzeciwia

2. kara za inne przestępstwo **nie została prawomocnie orzeczona:**

1. postępowanie można **zawiesić**
2. zawieszone postępowanie należy **umorzyć** albo **podjąć przed upływem 3 miesięcy** od uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie o inne przestępstwo, o którym mowa wyżej

3. postępowanie umorzone można **wznowić** w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku, z powodu którego zostało ono umorzone

Ściganie na wniosek:

1. w sprawach o **przestępstwa ścigane na wniosek** postępowanie z chwilą złożenia wniosku toczy się **z urzędu** (organ musi o tym pouczyć)

2. **uzyskanie wniosku o ściganie należy do oskarżyciela** (jeśli powodem uzyskania wniosku jest wyłącznie **uprzedzenie** przez sąd stron **o możliwości zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego**, przewidującego ściganie na wniosek - uzyskanie wniosku o ściganie należy do sądu)

3. złożenie wniosku o ściganie **tylko niektórych sprawców:**

1. **obowiązek ścigania obejmuje również inne osoby**, których czyny pozostają w ścisłym związku z czynem osoby wskazanej we wniosku
2. **trzeba** o tym **uprzedzić** składającego wniosek
3. **nie stosuje się do najbliższych** osoby składającej wniosek

4. **cofnięcie wniosku:**

1. **wniosek może być cofnięty** w PP za zgodą prokuratora, a w postępowaniu sądowym za zgodą sądu - aż do zamknięcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej

2. w sprawach, w których **AO wniósł oskarżyciel publiczny**, cofnięcie wniosku po rozpoczęciu przewodu sądowego jest skuteczne, jeżeli nie sprzeciwi się temu oskarżyciel publiczny obecny na rozprawie lub posiedzeniu
3. **ponowne złożenie** wniosku jest **niedopuszczalne**

Zezwolenie - uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela.

Zasada skargowości:

1. **wszczęcie** postępowania sądowego **następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela** lub innego uprawnionego podmiotu
2. oskarżyciel publiczny **może cofnąć AO do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego** na pierwszej rozprawie głównej
3. **w toku przewodu sądowego** przed sądem pierwszej instancji cofnięcie AO dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego
4. **ponowne wniesienie** AO przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn jest **niedopuszczalne**

Uprawnienia Policji:

1. **Policja** i inne **organy** w zakresie PK **wykonują polecenia** sądu, referendarza sądowego i prokuratora oraz prowadzą pod nadzorem prokuratora śledztwo lub dochodzenie w granicach określonych w ustawie
2. wszystkie **instytucje** państwowe i samorządowe **są obowiązane w zakresie swego działania do udzielania pomocy** organom prowadzącym PK w terminie wyznaczonym przez te organy
3. **osoby prawne** lub **jednostki** organizacyjne niemające osobowości prawnej inne niż określone wyżej, a także **osoby fizyczne są obowiązane do udzielenia pomocy** na wezwanie organów prowadzących PK w zakresie i w terminie przez nie wyznaczonym, jeżeli bez tej pomocy przeprowadzenie czynności procesowej jest niemożliwe albo znacznie utrudnione

Zasada informacji:

1. **jeżeli organ** prowadzący postępowanie jest **obowiązany pouczyć** uczestników postępowania o ciężących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, **brak** takiego **pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika** postępowania lub innej osoby, której to dotyczy
2. **organ** prowadzący postępowanie **powinien** ponadto w miarę potrzeby **udzielać** uczestnikom postępowania **informacji o ciężących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach** także w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie stanowi
3. **w razie braku takiego pouczenia**, gdy w świetle okoliczności sprawy było ono nieodzowne, albo mylnego pouczenia, **stosuje się zasadę z punktu 1**

Przesłanki procesowe:

1. brak wszczęcia lub umorzenie:

1. **czynu nie popełniono** albo **brak jest danych** dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia
2. **czyn nie zawiera znamion** czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że **sprawca nie popełnia przestępstwa**
3. **społeczna szkodliwość** czynu jest **znikoma**
4. ustawa stanowi, że sprawca **nie podlega karze**
5. oskarżony **zmarł**
6. nastąpiło **przedawnienie** karalności
7. PK co do tego samego czynu tej samej osoby zostało **prawomocnie zakończone** albo wcześniej wszczęte **toczy się**
8. sprawca **nie podlega orzecznictwu polskich sądów** karnych
9. **brak skargi** uprawnionego oskarżyciela
10. **brak** wymaganego **zezwoleń** na ściganie **lub wniosku** o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej
11. zachodzi **inna okoliczność** wyłączająca ściganie

2. wymagany wniosek lub zezwolenie na ściganie:

1. do chwili otrzymania organy procesowe dokonują tylko **czynności niecierpiących zwłoki** w celu **zabezpieczenia** śladów i dowodów
2. oraz czynności zmierzających do **wyjaśnienia**, czy wniosek będzie złożony lub zezwolenie będzie wydane
3. **niemożność przypisania winy sprawcy czynu** - nie wyłącza postępowania dotyczącego zastosowania środków **zabezpieczających**
4. istnienie przesłanek z punktów 4-6 **nie wyłącza postępowania w przedmiocie przypadku**, o którym mowa w art. 45a § 2 KK i art. 43a KKS

Wykroczenie:

1. czyn stanowi **tylko wykroczenie**
2. **prokurator odmawiając** wszczęcia postępowania **lub umarzając** je **przekazuje sprawę** Policji w celu wystąpienia z wnioskiem o ukaranie do właściwego sądu
3. prokurator **może sam wystąpić** z takim wnioskiem

Przewinienie dyscyplinarne:

1. sąd lub prokurator dopatruje się w czynie **przewinienia dyscyplinarnego** albo **naruszenia obowiązków służbowych** lub **zasad współżycia** społecznego
2. mogą odmawiając wszczęcia postępowania albo umarzając je, zwłaszcza z powodu znikomej szkodliwości społecznej czynu, **przekazać sprawę** innemu właściwemu organowi

Sygnalizacja:

1. w razie **stwierdzenia** w PK **poważnego uchybienia** w działaniu instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, zwłaszcza gdy sprzyja ono popełnieniu przestępstwa, **sąd**, a w PP **prokurator, zawiadamia** o tym uchybieniu **organ powołany do nadzoru** nad daną jednostką organizacyjną, zaś w razie potrzeby także **organ kontroli**
2. **Policja powiadamia prokuratora** o ujawnionych przez siebie uchybieniach.
3. zawiadamiając o uchybieniu, **sąd lub prokurator może zażądać nadesłania w wyznaczonym terminie wyjaśnień** i podania środków podjętych w celu zapobieżenia takim uchybieniom w przyszłości
4. w razie nieudzielenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie można nałożyć na kierownika organu zobowiązanego do wyjaśnień **karę pieniężną** w wysokości **do 10 000 złotych**
5. na postanowienie o nałożeniu kary pieniężnej przysługuje **zażalenie** - zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje SR, w którego okręgu toczy się postępowanie

Rażące naruszenie obowiązków procesowych:

1. w razie **rażącego naruszenia przez obrońcę lub pełnomocnika** strony ich obowiązków procesowych **sąd**, a w PP **prokurator, zawiadamia** o tym właściwą okręgową **radę adwokacką** lub **radę okręgowej izby radców prawnych, żądając** od dziekana właściwej rady **nadesłania w wyznaczonym, nie krótszym niż 30 dni, terminie informacji** o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia (odpis zawiadomienia dla MS).
2. **nienadesłanie informacji w terminie** - można nałożyć na dziekana właściwej rady **karę pieniężną** w wysokości **do 10 000 złotych**
3. **zażalenie:**
 1. na postanowienie o ukaraniu przysługuje zażalenie
 2. na postanowienie o ukaraniu wydane przez prokuratora w PP zażalenie przysługuje do SR, w którego okręgu toczy się postępowanie
4. w razie **rażącego naruszenia obowiązków procesowych** przez **oskarżyciela publicznego** lub **prowadzącego PP** **sąd zawiadamia** o tym **bezpośredniego przełożonego** osoby, która dopuściła się uchybienia, **żądając nadesłania** w wyznaczonym, nie krótszym niż **14 dni**, terminie informacji o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia; w stosunku do Policji oraz innych organów PP uprawnienie takie przysługuje również prokuratorowi
5. **odpis** zawiadomienia, o którym mowa wyżej, **sąd przesyła PG**, jeżeli uchybienia dopuścił się prokurator, a w wypadku gdy uchybienia dopuścił się oskarżyciel publiczny niebędący prokuratorem - **właściwemu organowi przełożonemu** w stosunku do bezpośredniego przełożonego tego oskarżyciela

Zawiadomienie i wszczęciu i ukończeniu:

1. o wszczęciu i ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw:
 1. **funkcjonariuszom publicznym**, osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, **uczniom** i słuchaczom szkół, **żołnierzom**, a także **duchownym** i członkom zakonów oraz diakonatów - należy bezzwłocznie **zawiadomić przełożonych** tych osób
 2. osobom będącym **członkami samorządu zawodowego** - należy bezzwłocznie zawiadomić **właściwy organ** tego samorządu;
 3. **komornikom** sądowym, asesorum komorniczym i aplikantom komorniczym - należy bezzwłocznie zawiadomić **MS, prezesa SA** oraz prezesa **SR** właściwych ze względu na siedzibę kancelarii komorniczej
2. o wszczęciu postępowania przeciw osobom **zawiadamia prokurator**

Zawieszenie postępowania:

1. przesłanka zawieszenia:
 1. zachodzi **długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania**
 2. **w szczególności** jeżeli **nie można ująć** oskarżonego albo **nie może on brać udziału** w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody
2. na postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania przysługuje **zażalenie**
3. **w czasie zawieszenia** postępowania należy dokonać **odpowiednich czynności** w celu **zabezpieczenia** dowodów przed ich utratą lub zniekształceniem
4. **przepadek**:
 1. w razie istnienia podstaw określonych w art. 45a § 2 KK lub art. 43a KKS po uprawomocnieniu się postanowienia o zawieszeniu postępowania **sąd orzeka w przedmiocie przepadku z urzędu**, a w PP - na wniosek prokuratora (jeżeli oskarżony nie ma obrońcy - do udziału w postępowaniu dotyczącym przepadku wyznacza się obrońcę z urzędu)
 2. na postanowienie w przedmiocie przepadku przysługuje **zażalenie**

Sąd rodzinny:

1. sprawa o przestępstwo popełnione **na szkodę małoletniego**, we współdziałaniu z małoletnim lub w okolicznościach, które mogą świadczyć o demoralizacji małoletniego albo o gorszącym wpływie na niego
2. **sąd** (w PP **prokurator**) **zawiadamia sąd rodzinny** w celu rozważenia środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz w KRO

Mediacja:

1. **sąd, ref.** (w PP **prokurator**) lub **inny organ** prowadzący postępowanie, **może** z inicjatywy lub za zgodą oskarżonego i pokrzywdzonego **skierować sprawę** do instytucji lub osoby do tego uprawnionej **w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego** między pokrzywdzonym i oskarżonym, o czym się ich poucza, informując o celach i zasadach postępowania mediacyjnego, w tym o treści art. 178a KPK
2. mediacja **nie powinna trwać dłużej niż miesiąc**, a jej okresu **nie wlicza się do czasu** trwania **PP**
3. mediacji **nie może prowadzić osoba**, co do której w sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40 i art. 41 § 1 KPK, czynny zawodowo sędzia, prokurator, asesor prokuratorski, a także aplikant wymienionych zawodów, ławnik, ref., asystent sędziego, asystent prokuratora oraz funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw (art. 42 KPK stosuje się odpowiednio)
4. **udział** oskarżonego i pokrzywdzonego w mediacji jest **dobrowolny - zgodę odbiera organ** kierujący sprawę do mediacji lub mediator, po wyjaśnieniu oskarżonemu i pokrzywdzonemu celów i zasad postępowania mediacyjnego i pouczeniu ich o możliwości cofnięcia tej zgody aż do zakończenia postępowania mediacyjnego
5. mediatorowi **udostępnia się akta sprawy** w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia mediacji
6. instytucja lub osoba do tego uprawniona sporządza, po przeprowadzeniu **sprawozdanie** (załącza ugodę podpisaną przez oskarżonego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta
7. zasada - **bezstronność i poufność**